

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 170.

V Ljubljani, v soboto 27. julija 1889.

Letnik XVII.

Nov ptičar v taboru „mladih“.

Objavili smo predvčeraj vest v našem listu, da je neki gorenjski gosp. učitelj te dni pisal v „Sl. Narodu“ nastopne besede: „Stališče zavednih učiteljev gledé šole in učiteljstva je sledeče: Niti za korak nazaj v dōbo teme in jarma! Kdor je z Liechtensteinom, ni z nami!“

S temi besedami, katere je gospod dopisnik pobral iz kacega židovsko-liberalnega ali njemu sorodnega lista, meril je izvestno na mlajše učitelje, kajti starejši so večinoma ostali zvesti svojim in pravim slovenskim načelom. In temu se ne čudimo. Mlajše učiteljske moči so prišle iz Hasnerjeve šole, brezkonfesionalne in baš v dōbi najbujnejšega procvitanja, ko so s stolic učiteljskih javno oznanjevali sovraštvo do vere in predavali modroslovske sisteme nemških nevercev in razširjali že med dijaki načela liberalizma in verskega indiferentizma. Setev je obrodila sad. Ljuliko hoté nekateri zasejati med slovenske učitelje, da bi bujno rasla med pšenico in jo tudi udušila. Ali pa je znana prilika svetopisemska o sejalcu in semenu? Kaj je konec ljuliki?

Ker je sedaj skoraj po vseh avstrijskih deželah nastal boj med konservativizmom in laži-liberalizmom, morajo zadnjega gojenci napeti vse sile, da se vzdržé na slabih nogah. Vsled tega tolik krik o nazadnjaštvu, temi in jarmu. Saj še črt noče opustiti svojega rckodelstva ter se trudi, da si pridobi privržencev.

Ali je interkonfesionalna šola boljša od stare, o tem se ne bomo prepirali, toda čudimo se nekaterim gospodom učiteljem, da so pozabili, kdo je sprva ustanavljal in vzdrževal šole in kaj je ravno konservativna stranka zá-nje storila gledé zboljšanja učiteljskih plač. Kdo so bili najboljši prijatelji učiteljskemu stanu? Ali morda oni gospodje, ki jih sedaj vabijo v svoj tabor? Da, tuj

denar in ne svoj more vsakdo deliti. Sapienti pauca!

Da je neka vrsta slovenskih učiteljev, zlasti mlajših, prošinjena novodobnim liberalizmom, pokazalo se je to o priliki Liechtensteinovega načrta, katerega pa gotovo niso vsi prečitali, še manj proučili. Kake strele in bliski so švigali na te mračnjake, „črne kute“, nazadnjake! Jasno smo razložili svoje stališče nasproti „zloglasnemu“ načrtu, a navzlic temu so nam iz učiteljskih krogov dohajali brezimni dopisi, ki pričajo o nizki stopinji dostojnosti in olikanosti svojih duševnih očetov.

Med deželno-zborskimi volitvami smo zopet čutili to nevihto. Nekateri gospodje niso mogli zatajiti svojega nagnjenja do liberalnih načel ter so se spustili v volilni boj, pozabivši naredbe naučnega ministra. Agitovali so s sredstvi, ki se morajo štirinajstletnemu dečku absurdni zdeti. Tako n. pr. so nekateri trdili, da bode konservativna stranka gospodom učiteljem znižala plače. Kdo se ne smeje! Ali morda konservativni možje ne poznajo učiteljskih razmer in so li toliko „nazadnjaški“, da bodo krajšali že itak skromne plače?! Ako nimate pametnejših vzrokov, s temi le v kot!

Narodno-konservativna stranka na Kranjskem je pač dobro poučena, od kod ta ostrá sapa brije, saj ni še dolgo, ko smo čitali v njihovem blagovestju, da hočejo in morajo vse stanove pridobiti v svoj tabor proti duhovnikom. Vederemo. Istina je, da iz sosednih dežel veje veter k nam na Kranjsko, in med nami so, ki ta veter odvajajo na vse strani ožje naše domovine. Vendar si domnevamo, da marsikateri gospod učitelj sam ne misli tako hudo, kakor mu to včasih nide z jezika.

Nalog naš, osobito duhovščine je, da ta veter ustavimo s prijateljsko dotiko, posebno z mlajšim učiteljstvom. Marsikdo se prenaagli brez premišljevanja, akoravno sam ne vé zakaj, kakor se je to že večkrat poka-

zalo. Nadejamo se, da bi ravno ta prijateljska dotika obvarovala marsikatega mladega moža pred tokom, ki ga more potegniti v nevarni vrtinec, iz katerega se težko reši.

Da sta tudi pri nas nastala dva toka med učiteljstvom, je jasno in očitno. Na jedni strani dokazana praksa s teorijo, na drugi strani daljnosežni načrti brez podlage, zračni gradovi, vzgrajeni na liberalnih načelih. Kdo bode zmagal? Mogoče, da za trenotje zmagajo „mladi“ ter zlezejo na površje, toda končno bode zmagala praksa, ki pozna našega naroda želje in potrebe. Tega se trdno nadejamo, ležeče pa je na gospodih duhovnikih in njihovih somišljenikih, da vsled dotike z razgretimi življi umirijo nemirno gibanje in zadržé priliv, ki bi le uničil, a ne rodovitno oplodil šolsko polje.

Da so nekateri gospodje učitelji veselo pozdravljali vspehe ptičarske ročnosti mladostlovske na Kranjskem, o tem smo uverjeni. Toda preverjeni smo tudi o nasprotnem, da bode namreč tudi te ohladila „reakcija“, ako uvažujejo, kam more dovesti mladostlovska politika in pritirati naš narod, to je: v oblast našim nasprotnikom, zoper katere se bojujemo vsi že od pamtiveka!

Aforizmi o bojih med narodi.

II.

Etika nam pravi, da je dobro samo ono, kar je po pravem redu, ali kar nas vodi k zadnjemu cilju. Zato je dobro ali pošteno le ono gibanje in delovanje, ki se dá v okvir pravne reda vstaviti. Nekatera dejanja so že po predmetu slaba kot goljufije, laži, odrtija itd.; teh spoznati in soditi ni težko. Težje pa je kakov čin ali tok ali gibanje presoditi, če je samo po sebi dobro, pa se vidi, da prihaja iz slabih motivov ali nagibov. Čin človeški iz dobrega predmeta in slabega motiva sestavljen je

LISTEK.

Na balzaku.

Zdaj, ko so se noge odpočile in se zopet zibljem na svojem balzaku, zdaj zopet enkrat lahko zatočim svoje pero po raskavem papirji. Noge so se mi odpočile, pravim, zakaj v dnevih polupreteklega časa trpele so jako mnogo in morale so trpeti, če so hotele doiti vsakega kandidata in agitatorja, pohajkovalca in opazovalca, ki je letal kakor ptica, ali vozil se kakor Faeton okrog volilcev in za volilci. A zdaj je, hvala Bogu, dobro! Celo torbo novic sem nabral, da se mi je vrat šibil, in samega veselja sem poskakoval že naprej, pomislivši, kako razveselim „Slovenčeve“ čitatelje.

A glej vrabca! „Quos ego!“ Ravno najbolj pikantne kosove pa sami za-sé ohranite. Privoščite tudi kaj svojim naročnikom! — A, če pomislim natančneje, dām Vam naposled vendar prav. Zakaj bolj pa že še privoščim Vam, kakor pa — gospodu državnemu pravdniku.

V Kranji mi je bil najbolj všeč tisti pohajkovec, ki je tako slabo proučil Lavatrovo knjigo o fizijognomiji. Nesrečen fizijognom, ta dopisnik „Brusov“! Pravi učenec filozofa Izidorja Muzloviča!

V Ljubljani sem gledal, kako so pete brusili

agitatorji, trgali volilne listke, črtali imena, „živio“ vpili, dobro se imeli in peli ono znano:

„Mi smo mi,
Fantje mladi!“

V Postojini sem občudoval „zavedne“ Notranjce. Do teh imam jaz že od nekdanj posebnó veselje in skoro jih zavidam, češ: „zakaj pri nas nismo tako zavedni?“ „In lahko bi bili“ — deje mi prijatelj — „le dosti čitalnic in bralnih društev s plesnimi venčki, z restavracijo, kjer se ne samo bere in politikuje, ampak tudi pleše in pije, in — zavedni ste v nekaj letih.“ Spravil sem ta glas prijateljev v torbo, češ: „ti že veš, ki izkušaš!“ „Kaj pa da mora biti čitalnica naročena na „Narod“ in „Brus“, — pristavi še prijatelj, — „Slovenca“ pa naj duhovnik daje, če ga kdo hoče brati in če nikdo nič nima zoper njega.“

Pri vredništvu goriške „Soče“ smo pogledali v dopis, ki ga je poslal gospod iz Ljubljane o „zagrizenih kapelanih.“

„Es ist eine alte Geschichte,
Doch bleibt sie immer neu!“

„Calumniare audacter, semper aliquid haeret.“ — Nekdaj smo brali o „vročekrvnih kapelanih“, zdaj „zagrizenih“, kakšni epiteti Vas še čakajo, gospod vrednik? Čuda, da se pristavlja še besedica: „nekateri“, menda „pro forma“! Kadar se bo jel sestavljati „slovenski naučni slovník“, takrat bode komisija pač besedo „kapelanokracija“ izročila vred-

ništvoma „Slov. Naroda“ in „Brusa“, ker imata že toliko gradiva nabranega. Če bo premalo, pojmeta pa še na posodo k vredništvu „N. Fr. Pr.“

V Velikih Laščah sem čakal, kdaj bodo začeli pokati topiči dné 4. julija, ker so imeli že nabasane. No, najbrže so si mislili: „bodo pa dné 11. avgusta prav prišli.“

Na drugem kraju zopet smo slišali kmeta-volilca: „Kaj, 100.000 gld. za teater? Kmet pa še vselej nima, da bi ubito okno popravil, da si mora s klo-bukom okno zamašiti!“ — Tudi dobra!

Tudi bi še lahko povedali, kako je neka plemenita dama ob mizo tolkla za časa volitev, a mé-nim, da ženska emancipacija pri nas še nima takih tal, kakor na Francoskem ali Ruskem.

Gospodje „Narodovci“ imajo za nas drugačno dostojnost, kakor za-sé. Zato premišlujem, ali bi bilo še dostojno, ko bi jaz danes zavalil na svoj „precartani“ balzak težo „Brusovo“. Kajti na balzaku morejo sedeti samo „nobel“ in fini ljudje po receptu „N.“ podlistkarja. Saj že tako pomisljujem, kako sem se jaz, tako prozaična stvar, mogel spraviti na balzak. Toda kupil sem ga — in basta! Meni dobro služi, če drugim ne, jaz ne morem za to. Resnica je pa vendarle resnica!

Torej poglejmo danes enkrat smešni list, ki ga kličejo za „Brus“. Mlad je še in najbrže ostane tudi tak, kakor njegova prednika. Letos je začel izhajati in izšlo je 14 števil. V teh številkah najdete

slab, ker motiv prihaja iz proste volje in je ves od nje odvisen in tu je v tem slučaju volja hudobna.

Zgoditi se tudi more, da za en čin je na roko več nagibov; ako se jih rabi več in so eni dobri, drugi slabi, ostane še dejanje dobro, če je tisti nagib, brez katerega bi se sploh dejanje ne bilo zvršilo, vsaj dober.

Celo to se more zgoditi, da so sami dobri nagibi za kako dejanje, pa če izberem nižjega in izključim pozitivno najvišjega, pokazim celo dejanje.

Ali pustimo teorijo in posezimo v življenje. Katere ideje so videti zdaj najbolj delavne, ali kateri motivi so najmočnejši? Postaviti jih mislimo eno poleg druge, kakor so si nasprotne:

1. Na eni strani prizadevanje ohraniti krščanski svetovni red, na drugi strani je pri delu revolucija;
2. militarizem in svetost mejnarodnih pravic;
3. moderni socijalni red in proti njemu stoji socijalizem;
4. tovarne in delavci;
5. kapital in delo;
6. kmetije in dolgovi;
7. vojska in mir;
8. narodna ideja in pravna država;
9. politika in vera.

Tako bi se dalo naštetih več posameznih reči, ki ljudi nagibajo, da se potezajo za to ali za nasprotno. Vendar se polagoma in konečno vse razide v le-oni prvi motiv: ali krščanski red ali pa revolucija, ali konservativna ali liberalna načela.

Krščanski red je sposoben za vsako državo, revolucija ne ohrani nobene, če tudi se postavi na idejo narodno, ki je sama po sebi dobra.

Naravna je res vez, katera drži in veže enega rodú sinove v skupno celoto, in ker je ta vez naravna, zato tudi pravična in sveta. Že stari vek nam kaže države na narodni podlagi, Egipčane, Izraelce, Grke, itd.; pozneje so se Germani in Slovani, po plemenih združeni, bojevali za prostost, ali pa za nadvlado.

A krščanstvo je prineslo novo idejo na svet, idejo višjo od narodne, idejo vesoljnega pobračimstva. Ta ideja one naravne ni zatrla, ampak spopolnila in oblažila. Zjediniła je ljudstva v neki višji sferi, v sferi krščanske kulture.

Ko bi se bila ta ideja mirno gojila, ko bi bili vsi krščanski vladarji in narodi jo širili dosledno v složni harmoniji, svet ne bi bil čutil krutih mohamedanskih Saracenov ne Turkov. Tartari in Kitajci bi bili že krščanski narodi in svet bi bil danes ves poln krščanske kulture od vzhoda do zahoda.

A razkol je razklal in uničil mogočno rimsko cesarstvo. Če gledamo strašne notranje boje in prepire, bili so skoraj sami boji za verske ideje. Vsi poskusi zediniti izhod z zahodom so se razbili ob tem nesrečnem razkolu. Narodnostna ideja, tačas še ni izdatno gibala ljudstev.

V zapadni Evropi so nastopili novi narodi na torišče starih Rimljanov. Pri prvem nastopu v zgodovini je najdemo po plemenih razdeljene: Hune,

Vandale, Gote, Franke, Saksone, Longobarde, i. t. d. Ta prikazen je čisto naravna, ker še niso bili kristijani, niso poznali druge višje vezi.

Kmalu potem pa, ko so si ustanovili in osnovali države, vidimo umikati se narodni motiv višji vsekrščanski ideji. V letu 800 p. Kr. že najdemo kralja Frankov Karola Velicega kot rimskega cesarja. Rimski cesar je bil varuh sv. katoliške cerkve in je imel — kot primus inter pares, — veljavo nad drugimi vladarji, dasi so ostali v svojih državah neodvisni.

Ta ideja krščanska je bila rodovitna in močna. Moč njena kazala se je v križarskih vojskah. Zapad je bil napojen s krščansko kulturo in se je čutil solidarnega nasproti mohamedanskemu vzhodu. Veliko so storili in za tiste čase mnogo dosegli in bi še več, ko bi bili Grki zvesti in hoteli pomagati, in ko bi bila med krščanskimi knezi večja edinost.

To mogočno križarsko gibanje je bilo gotovo za verske ideje in s takimi nagibi. Res, da se pojavlja tu in tam narodnost, kakor med angleškim in francoskim kraljem, med avstrijskim vojvodo in cesarjem na eni strani in angleškim kraljem Rihardom na drugi strani, a gibanje je bilo le slučajno in osebno ter več škodovalo, nego hasnilo. Mohamedanizem je prodiral nasproti Evropi pod 'zeleno' preokovo zastavo v verskih bojih proti krščanski Evropi.

Španija se je bojevala z Mavri najbolj za vero in za svobodo.

Na Balkanu so stali Srbi proti Turkom na Kosovem polji. Strašen je bil poraz. Zgubljena narodna samostanost in prostost. Prodirali so Turki dalje z namenom, širiti mohamedanizem med kristijani. Križ in polumesec sta bila symbola borečih se idej.

Prišel je čas odkritij in iznajdb. Eden prvih, če ne prvi motiv, ki je silil junake po neznatem svetu, je bil, razširiti pravo vero med neverniki in divjaki. Krščanski red in krščanska omika sta se urno širila zunaj Evrope in opravičena je bila nada, kmalu zediniti ves svet, vse narode pod vidnim namestnikom Kristusovim na zemlji.

Prav v tem času se prikaže reformacija, ki je zazibala celo Evropo v nevarno gibanje in uplivala še preko mej.

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. julija.

Notranje dežele.

"Pol. Corr." piše: Čeravno se je že večkrat preklicala vest, da bo nadvojvoda Franc Ferdinand proglašen za **prestonaslednika**, ker se je odpovedal nadvojvoda Karol Ludovik, ponavlja to novico zopet "Deutsches Volksblatt." Skoraj odveč je povdarjati, da se gre tukaj le za izmišljeno trditev.

Prestonaslednica-vdova Štefanija je danes prišla z Ogerskega v Laksenburg, kjer bo ostala nekaj tednov, potem bo pa odpotovala v morskó kopelj Ostende.

V predvečerašnji seji **dalmatinskega** dežel. zbora se je vladna predloga o plačah veroučiteljev

na ljudskih šolah izročila šolskemu odseku, 39 volitev se je potrdilo, o volitvah dveh poslancev pa se bo posvetoval in poročal poseben odsek petih članov.

Vnanje države.

Več inozemskih listov je trdilo, da se v Rimu mej **papežem Leonom XIII.** in tujimi diplomati vrše tajni sestanki in posvetovanja. "Osservatore Romano" to vest najodločneje prekljuje ter imenuje "borno" izmišljotino dotičnih časopisov.

Kralj Milan je pri svojem prihodu v Belgrad prosil novega **srbškega** metropolita Mihaela za blagoslov ter mu je roko poljubil. Iz tega je razvidno, da je postal bivši kralj jako pobožen, odkar je bil v Jeruzalemu. Oni mož, ki je smatral duhovnike za politične blapce in je bil navajen z nogami teptati pravice in postave narodne cerkve, klanja se sedaj pred Mihaelom. Če se poleg tega pomisli, kolik prepad je minolost skopala med kraljem in metropolitom, potem seveda so nekoliko opravičene trditve, da si hoče kralj pridobiti Mihaelovo naklonjenost kot najboljšo pomoč za svoje namene — za zopetni prestol. Vzlic temu pa se znana vest londonskega lista "Times" ne more smatrati za resno, kajti pomisliti je treba, da je ni postavne poti, po kateri bi mogel Milan zopet zasesti prestol. Po državnem prevratu, ki bi ga edini mogel privedi do cilja, pa menda kralj Milan sam ne hrepeni iz lahko nmevnih razlogov.

Nemška poluurnadna "Berl. Börsen-Zeitung" piše: "Po naših poizvedbah je res, da bo car dne 22. prihodnjega meseca obiskal berlinski dvor. Knez Bismarck bo dne 11. ali 12. avgusta došel iz Varzina v Berlin ter bo navzoč tako pri prisotnosti avstrijskega kakor ruskega vladarja. Govorice o njegovem slabem zdravju so neosnovane. Res je sicer, da je bil grof Schweninger poklican v Varzin, toda ne zaradi kanclerja, ampak zaradi kneginje Bismarkove.

Kjerkoli čujemo o napadih zoper katoliško cerkev, tam navadno posredno ali neposredno ruje — žid. To velja tudi gledé **Francije**, o kateri se je dosedaj domnevalo, da v njej židje ne napadajo takó krščanskih običajev in naprav, kakor v Avstriji in Nemčiji. Z židovske strani se je trdilo, da se žid v Franciji peča le s trgovinskimi in finančnimi zadevami, ne hrepeni pa po višjih javnih službah, časopisje ni v njegovih rokah itd. Temu odgovarja pariški "Temoignage" z nastopnimi podatki: I. Reinach, ravnatelj listu "République Française"; Meyer, ravnatelj listu "Lanterne"; Dreyfuss, ravnatelj listu "Nation"; A. Meyer, ravnatelj listu "Gaulois"; Schieber, ravnateljstveni tajnik "Temps"-a; Bloch, ravnatelj listu "Petit Journal"; sotrudniki raznih listov: Milland, Marx, A. Wolf, A. Weill, Merdès, G. Michel, A. Ephraïm, brata Avenel, Schwab je lastnik v Nantesu izhajajočega "Phare de la Loire". Naquet, Milland, Lisbonne so senatorji; Cremieux, Dreyfuss, Jovel, Reynel poslanci; Micher, E. Manuel generalna nadzornika; See, Lyon, St. Paul, E. Mayer, I. Seligmann državni svetniki. Poleg dramatičnih pisateljev, slikarjev, kiparjev i. t. d. so v francoski armadi generali Brissac, Lambert, Levy, See, Abraham, deset polkovnikov, več sto nižjih častnikov. O marsikaterem teh mož bi svet dosedaj ne bi bil mislil, da je žid. Ta zadeva je pa še-le popolnoma osvetljena, če se dostavi, da je v celi Franciji komaj 75—80 tisoč židov!

Italijanski irredentovci so imenovali vrednika Storso za začasnega vodjo novo izvoljenega tajnega odbora "Trst in Trident". — Kakor poroča "Gazetta di Torino", zgrabili so v sosednji Suzi tri preoblečene francoske častnike, ko so pregledovali tamonjske utrdbes.

Izvirni dopisi.

Iz Celovca, dne 26. julija. (Skrajna nesramnost.) Tukajšnji list "Freie Stimmen" izbruhal je v dóbi svojega žalostnega obstanka že toliko blata, psokv in ščuvanja zoper Slovence in duhovščino sploh, da se je že zdavno pristudil celó liberalnem Nemcem, in sicer tako, da nima nobene veljave v celi koroški deželi; — le kak zagrizen, v politiki nezveden, na pol omikan nemškutar ga še naroči in bere, ker mu bajé ta duhovita pisava dobro ugaja. Zato se slovenska narodna strauka na Koroškem za ta listič malo zmeni, ker vé, da jej s svojo neotesano pisavo več koristi, nego škoduje. — V svoji 59. številki od 24. julija t. l. je pa ta nesramni list vendar sam sebe prekosil; zato sem mislil, da Vas moram na to pisavo opozoriti, da bodo vsaj čitatelji Vašega lista videli, kakšen je tisti hvaljeni koroški "mir", katerega proslavljajo na Dunaju nemškega duha prenapolnjeni koroški poslanci, da bi preslepili poslance, vlado in mero-dajne kroge. To hlinjenje miroljubnosti znajo že od nekaj prakticirati, in že rajni celovski župan Jezernik je samemu presvetlemu cesarju enkrat rekel: "Wir leben hier mitten unter den Slaven im tief-

33 slovenskih duhovnikov, ki imajo čast, da so na "Brusu". Gosp. dr. Mahniča ime se blati 30krat, njegovi nazorj se smešé 13krat. G. Kalana ime se smeši 23krat, in o njegovi osebi je napisanih 25 pamfletov. Vaše ime, gosp. vrednik, grdi se 13krat in razne notice o Vaši osebi se beró na petih krajih. Gosp. dr. Lampeta ime se bere na dvanajstih mestih in smešijo njegovi nazorj po več listih "in continuo". G. Karlina ime se bere na sedmih krajih in grdi njegova oseba v šestih spisih. Razven tega je še 35 raznih zabavljic in sumničenj o drugih slovenskih duhovnikih.

Evo Vam statistične črtice o dostojnosti "Narodovcev". Številke govoré. Trezne misleč človek skoro ne bi mogel verjeti, da more tak listič, kakor je "Brus", v teku dobrega pol leta napisati toliko umazanega perila o slovenskih duhovnikih. Ali se to pravi: narod pravno povzdigovati?

In vsega še nisem zaznamoval, ker mi je ušla marsikaka notica, in eno številko lista sem prezrl popolnoma.

Torej sodi, slovenski svet, kdo zna bolj grditi?

Kak rezultat bi še le dobili, ko bi napravili statističen pregled vseh psokv na slovensko duhovščino v predalih "Slovenskega Naroda"? Torej "Olikanega Slovenca" le Vi v roke, g. podlistkar, mi ga še nismo pozabili. Ali pa vzemite rajši v roko Kniggeja, ki zná tudi duhovnikom dati kako breo. "Olikanega Slovenca" pa je spisal duhovnik.

Kako se neki Vinko Lapajne norčuje v "Brusu" iz verskih svetinj, tega katoliški vrednik njegov gotovo ne vidi.

"Narodov" podlistkar misli, da je "patent" vzel na dovtype. Vendar se tudi rado zgodi, da včasih spomin opeša. Tako n. pr. vrednik "Brusov" pogreva dovtype "Rogačeve", ki je še le pred kratkim letal po površji slovenske humoristike. (Primeri: "Rogač" 1886, št. 10, in "Brus" 1889, št. 1.)

O nekem slovenskem rodoljubu in poslancu so toliko imeli povedati, da ga za časa slavnosti Vodnikove ni bilo v Ljubljani. Tega pa ne vé nihče povedati, da je šel neki drugi rodoljub in tudi kandidat (samo da se ni obdržal na konji) za časa Vodnikove slavnosti rajši v Kočevje k petindvajsetletnici nemškega strelnega društva, nego v Ljubljano, kamor je ravno tako daleč, kakor v Kočevje.

Ce se torej godé take stvari po svetu, kdo bo zameril meni, kaj ne, ako namesto elegantnega rapirja dvignem domači "lopar", kakor pravi gospod podlistkar "Narodov", ki pa je le samega sebe "lopnil". Da gresta lopar in balzak skupaj, potrdijo nam besede, ki jih je izrekel neki Kočevjec ob volilnem času: "So weit sind wir gekommen, dass wir nicht einmal einen Slovenen mehr durchbringen können." — Če se psu na rep stopi, za cvili!

Palček.

(Dalje v prilogi.)

sten Frieden“. Cesar je seveda nad tem izrazil svojo zadovoljnost. „Mirno“ pa se tem mogotcem le takrat zdi, ako se Slovenec niti ne gane. Da bi pa se zopet tak „mir“ napravil, po katerem bi bili koroški Slovenci brezpravna raja, nasvetuje omenjeni zakotni listič nič drugega, kakor da naj se knezoškof dr. Kahn prežene, vsi Kranjci pa „po šubu“ čez mejo na Kranjsko nazaj tirajo! — Piše namreč: „Wir wüssten schon ein probates Mittel, um in religiöser und nationaler Beziehung unserer geliebten Bergheimat die Ruhe zu verschaffen. Vor allem müsste auf den Gurker Bischofstuhl ein Mann kommen nach der Art Peter Funders. Ferner müsste eine Verordnung erlassen werden, kraft welcher jeder krainische Agitator*, der nach Kärnten kommt, um Slovenem und Deutsche gegen einander zu hetzen, sofort per Schub zurückgeschickt werden kann in seine gesegnete Heimat.“ Takaj govori se sicer le o „agitatorjih“; vedeti pa je treba, da je tem ljudem že vsak „hetzer“ in „agitator“, ako ne zataji koj, ko prestopi koroško mejo, svoje narodnosti in ako ne zabavlja čez svoje rojake, kar se je v prejšnjih časih žalibog čisto dogajalo in pri tem surovem pritisku tudi nič čudnega ni bilo. V resnici pa tukaj kranjskih „agitatorjev“ ni. Imamo pač več Kranjcev v viših in manjših službah, in veselí nas, da so večinoma narodni, da svoj jezik ljubijo in slovenskih knjig in časnikov ne zametujejo. Zavoljo tega pa še niso „agitatorji“, ki bi se mogli po „šubu“, kakor kaki razbojniki, poditi iz kraja v kraj. Tako željo izreči zná le samo kak oholi Doberník, ki ne vé, da živimo v konstitucionalni državi in ki ga gotovo najbolje osvetljuje kot najskejnega nesramneža. — Mi imamo, hvala Bogu, že dosti domačih, koroških rodoljubov, ki pri volitvah nemškutarjem, ako treba, zobé pokažejo. Nemškutarji pa nočejo verjeti, da bi se bili slovenski Korošci res probudili iz spanja (kar bi lahko spoznali že iz mnogoštevilnih kresov dné 4. julija, katerih gotovo niso Kranjci prižigali), in ker tega nočejo sprevideti, izlivajo ves svoj žolč nad Kranjci, katere imajo na sumu, da jim koroške Slovence vlečejo iz žrela.

Kdo pa je tisto človeče, ki se predrzne Kranjce iz dežele goniti? Malo zmožen „žurnalista“ Doberník, poturica; kajti njegov oče je bil v slovenskih Tinjah doma. Nima pokazati, kaj lepega in vrednega da bi bil spisal; razun psovk in starih fraz, ki jih nabere po drugih listih, odlikuje se navadno prav posebnó s svojo odurno pisavo proti Slovincem, proti vsemu narodu, v katerem se je ta izdajica porodila. — Ko je hodil še v šolo, užival je kot razcapan in izstradan dijak podporo tudi od nekega slovenskega duhovnega gospoda, kateremu je iz hvaležnosti pozneje potresal pot s trnjem. Takrat, je-li, bil je slovenski krubek dober? In tudi takrat je bil dober, ko se je po Rusiji klatil. Potem je prišel ta mož v Trst, kjer je zapustil itak žalostne spomine. Sam še neskušen mladenič in še bolj nezrel politik govoril le v imenu neskušnih, fanatiziranih mladeničev in starokopitnih, nevednih filistrov, ki so sesali še mleko absolutizma in želijo, naj bi se ta absolutizem vsaj na Koroškem še ohranil, da bi vsaj tukaj Slovenec še ostal pokorni sluga in tlačan. Toda žabam, ki so se prej tako dobro počutile v koroški luži, zmanjkuje že sape in vode, ker se je slovenski Korotan sušiti začel, in bolj ko jim vode zmanjkuje, huje regljajo! To je pristna podoba sedanjih razmer na Koroškem. Vse vam pa nič ne pomaga; luža se bo čisto posušila! Le v celovski okolici in nekaterih krajih ob jezikovni meji stojijo še nekatere občine pod mlako politične nevednosti in narodne zasplosti. Kmaló pa se zdramijo tudi ti kraji; — in kam pojde potem Doberník za pre-roka? Najbrže za Mačnikom skozi Nemčijo v blaženo Ameriko! Tako bode konec tudi njegovemu političnemu delovanju na Koroškem in mir se bode zopet povrnil v deželo. Habeat sibi!

Iz Prage, 25. julija. O sv. Janezu dne 16. maja 1868. l. je bil slavnostno v prisotnosti zastopnikov vsega češkega naroda položen v zemljo temeljni kamen „Narodnemu gledišču“, danes pa, dne 25. julija l. 1889., vzdali so zaključni kamen v zid, vložili spomeniške listine o gradnji stavbe tega zlatega doma nad Vltavo, dalje časopise pražke in prometne peneze. Po požaru, koji je uničil dne 12. avg.

*) Kaj bodele pa storili potem z nemškimi koroškimi hujskači v Ljubljani, katerih imate mnogo in se jim tam prav dobro godí? Pis.

1881. l. hram umetelnosti in muz, zablestelo je „Narodno gledišče“ znova še lepše, v novem lesku, in je neminljiv spomenik češke požrtvovalnosti, in tudi uprava, izročena rokam pisatelja gosp. F. A. Suberta, je vzglédna in dovršena.

Omenil sem že jednoč v nekem dopisu, da naši Pragi pripada v stroki industrijskih razstav v tem smislu prvenstvo, ker je bila prva taka razstava na evropskem kontinentu prirejena 1791. l. v stolnem mestu Češke. Ta okoliščina v spojitvi s celo vrsto važnih narodnogospodarskih vzrokov so povod, da je v krogih dotičnih interesentov nastala misel, da se priredi v Pragi l. 1891. splošna jubilejna razstava. Dotični odbor, v kojem se zastopniki industrije, trgovine in obrtnije obeh narodnostij, je že sestavljen.

Danes vam objavim samo nekatere stroke, koje se hočejo vdeležiti dostojnim načinom te izložbe. V prvi vrsti je strojniška industrija, katere posamezni zastopniki so obljubili, da postavijo paviljon z vso opravo cukrovarne, dalje paviljon s celo pivovarno, paviljon za tovarno špirita ali, kakor tu pravijo, „lihoval“, s poljedelskimi stroji itd. Znani elektro-tehniški zavod gosp. Fr. Křižíka postavi si tudi lasten paviljon, isto velja o tovarni za kartone, ki je največja na Češkem. Vrh tega je obljubila vdeležbo svojo neka tovarna za vagone, tovarna za izdelke iz cementa, pralnice in tkalnice. A tudi dve steklarni ste si zagotovili prostor za svoja paviljona in tovarne za porcelan.

Zlasti bode pa impozantno poslopje za pokašavanje piva, v kojem bode nad 50 pivovaren izložilo svoje izdelke. Povsem torej kaže, da bode ta industrijska razstava jedna največjih zadnjih let v Avstriji a tudi drugje. Oglasila se vpošiljajo pod naslovom: „Výstavní komitét“ v Praze, Václavské náměstí č. 40.

Preko okeana nam pa dohaja vest o slavnosti, koje Čehi v Čikagu niso še doživeli. Na češko-narodnem pokopališču v Irwing-parku počivajo kosti onih, ki so žrtvovali vse za zvezno zastavo svoje nove domovine (1861—1866) in braneči celokupnost unije z orožjem v roci se izkazali zveste sinove, junake češkega naroda — ondi, na gróbbji postavljen bode krasen skupen spomenik. Ta misel našla je močán odmev pri vseh čeških družtvih, in je lepo podjetje zagotovljeno; ameriškemu občinstvu pa se bode s tem dokazalo, da Čehi v novi domovini vé ceniti njih koristi. In baš v 28. dan julija, povodom trinajste obletnice pokopališčine, položen bode spomeniku čeških veteránov temeljni kamen! Da bode to prava manifestacija čikagiških Čehov, porok so Američani sami, koji bodo povelicali to slavnost s svojimi nebrojnimi veterani: „Grand Army of the Republic“.

A ne samo bratje Čehi, temveč i Poljaki se lepo razvijajo v Severni Ameriki. Na podstavi cerkvenih seznamov je v tej deželi več nego 800.000 Poljakov; oni imajo 132 cerkvá in 126 duhovnikov. Največ poljskih cerkvá nahaja se v državi Wisconsin in največ Poljakov biva v Čikagu. Poljske cerkve v Čikagu, Detroitu, Buffali, Clevelandu in v Milwaukee so najkrasnejše cerkve v tej deželi. Župnih šol imajo Poljaki 112, v kojih skoro izključno poučujejo poljske sestre, osobito felicijanke in sestre Naše Gospé. Poljsko bogoslovsko semenišče je v Detroitu. Ker so Poljaki povsem vstrajni delavci, marljivi farmerji in ročni, spretni ter postrežljivi trgovci, prištedil si je marsikdo med njimi lepo imetje; vsi imajo pa dobro ime pri svojih soobčanah v Ameriki.

Dnevne novice.

(Družba sv. Cirila in Metoda.) V sporazumljenji z načelníštvom blejske podružnice skrbjeno bode č. skupščinarjem dne 8. avgusta v Bledu i za primerno zabavo. — Na železnični postaji v Lescah so vozovi na razpolaganje. Vlak s Trbiža dohaja ob 1/2 6. uri zjutraj, iz Ljubljane ob 1/2 9. uri v Lesce. — Po zborovanju je z ozirom na stranske skupščinarje ogledovanje okolice — oziroma kopel ali vožnja po jezeru. — Ob 1/2 2. uri „table d'hôte“ v Petranovi dvorani, v kateri se je prej zborovalo. Convert 1 gld. brez pijače. Mej obedom zdravíška godba in ljubljanski kvartet. — Po obedu sprehod na Grad ali vožnja po jezeru. — Železnični vožnji listki po znižani ceni za tija in nazaj so veljavni tri dni. —

Vsi prijatelji naše šolske družbe in vpeljani gostje dobro došli pri zborovanju in banketu.

(Požar.) Iz Hrenovic, 26. julija: Bilo je okoli 1/2 12. ure, ko zaslišim glas, da v Goričah gori. Ko prihitim iz hiše, zagledam dim in plamen nad bližnjo vasjo. Ko pritečem na mesto nesreče, bilo je pet hiš v najhujšem ognji, ljudi pa skoraj nič. Moški so bili vsi na polji, le gospodinje so kosilo pripravljale, otroci pa so jokali po vasi. Ogenj se je širil bliskoma, v kratkem času je bilo 17 hiš z gospodarskimi poslopji v ognju. Ko se je bil požar že razširil, prišle so na pomoč brizgalne z Malega in Vélikega otoka, z Razdrtega in Postojine ter so rešile ostalih 8 hiš okolu cerkve. V vasi so ostali dve in na drugem konci dve hiši, vse drugo je ogenj uničil. Ljudij ni zgorel nihče, tudi živino so rešili, a obleka, živež, seno in orodje je pepel. Marsikdo ni rešil drugega, nego obleko, ki jo je imel na sebi. Ljudje so bili že prej ubožni, a sedaj so siromaki. Predragi rojaki, ki ste še vedno pokazali usmiljena srca do bližnjega, pomagajte tudi tem nearečnežem po svoji moči. Obleka, denar, vsak najmanjši dar sprejeli bodemo s hvaležnim srcem.

(O nevihti) dohajajo mnoga poročila. V Čirknici in Planini je deževje napravilo veliko škodo. V planinski dolini je voda uničila mnogo pridelkov. Škode je na tisoče. — Iška voda in želimeljski potok sta poplavlila vso okolico. Več vasi na barji je v vodi, ki je odnesla mnogo lesa, sena in poljskih pridelkov. — Enaka poročila dohajajo tudi iz savske doline.

(O nevihti) se nam poroča s Save: Dne 24. t. m. je grozni nalive provzročil dosti škode. Vsi potoki in jarki so bili z vodo napolnjeni v kratkih urah. Voda je podirala mostove, pritekla v nekatere hiše in hleve, da so ljudje le s silo sebe in živino rešili; ko bi se bilo to ponoči zgodilo, ne vé, kaj bi bilo. Voda je po več stotov težke kamne valila, kakor igračo. Polje in travniki so močno poškodovani, nekateri za zmiraj. Kaj takega ta rod še ni doživel. Je pa tudi strašno treskalo in gromelo, kakor bi bil sodnji dan. Dobra je voda in koristna, toda o takih prilikah hudo gospodari. Kakor je slišati, hudo so prizadeti sploh tudi okoličanje. Ubožno prebivalstvo bo še ubožnejše. — Iz Šmartina pri Litiji nam se zopet poroča: Od torka na sredo je bila strašna noč; drvila se je nevihta za nevihto. Proti jutru se je odtrgal oblak med hribom in dolino. Vsi potoki in studenci so hitro narasli ter s silno močjo drvili v dol. Okoli 8. ure zjutraj se je v Šmartinem most podrl. Okoli poludne je voda že toliko narasla, da so morali ljudje bežati iz hiš, katerih je bilo 26 v vodi. Strašen je bil pogled z višine. Voda je odnašala plotove, zaboje, posodo, drva. Po hišah so plavale postelje, omare i. t. d. Škoda je velika na poslopih, vrtovih in polji. Posebno je zadela nesreča vasi: Šmartino, Zavrstnik, Vintarjovec, Kot, Črni potok in Kostrevnico. V vintarjevski okolici je tudi toča napravila mnogo škode. Voda je odnesla trtje, kolje in prst.

(Č. g. Martin Skubie), častni kanonik in dekan v Ribnici, bode obhajal 4. avgusta slovesno svojo zlato mašo v farni cerkvi sv. Štefana P. M. v Ribnici. Zaslužnemu bogoljubu in rodoljubu klíčemo: Na mnoga leta!

(V tukajšnji uršulinski cerkvi) bode jutri ob 9. uri čast. gosp. Andrej Plečnik daroval novo sv. mašo.

(C. kr. poljedelsko ministerstvo) je Vel. Blokam dovolilo 300 gld. podpore za vodovod.

(O delavskem štrajku) se poroča: V Zagorji med delavci doslej ni bilo izgrediv. Včeraj ob 11. uri je odšla stotnija vojakov v Trbovlje. Goriva primanjkuje. V ponedeljek bode račun. Delavci v Hrastniku zahtevajo 2 gld. mezde, osemurno delo in prsto stanovanje. Družba jim hoče mezdo zvišati od 8 do 10 odstotkov. Delavci v Ostrem so tudi ustavili delo; isto bodo skoro gotovo storili v Breznu in Hudi jami, ker zahtevajo enake konce-saje, kakor oni v Trbovljah. V Ostro je odšlo pol stotnije vojakov.

(Redni občni zbor sv. Cirila in Metoda) za brdski sodnijski okraj bode 1. avgusta t. j. prihodnji četrtek ob 3. uri popoldne v prostorih Slaparjeve gostilne v Lukovici. Vse častite ude vabi k blagovoljni vdeležbi načelníštvo.

(Državni uradniki in zavarovanje.) Finančno ministerstvo hoče izvršiti zavarovanje državnih uradnikov, da zviša podpore njihovim vdovam in

sirotam. V ta namen so vsa ministerstva razposlala okrožnice na namestništva in deželne vlade, da dobé natančne podatke o starosti oženjenih aktivnih državnih uradnikov.

(Slavnost „Slovenskega pevskega društva“) obeta biti po došlih poročilih sijajna, velikanska. Oglasi jih je do sedaj 145 pevcev in pevk in iz sledečih krajev: Celje, Laško, Žalec, Šoštanj, Brežice, Krško, Kostanjevica, Šmarje, Sv. Križ tik Slatine, Sentjurij na južni železnici, Maribor, Ptuj, Ormož, Ljutomer in Pilštanj. Iz zadnjih treh krajev še pričakujemo poročila, koliko pevcev in pevk in se bo vdeležilo. Navdušenost za slavnost je povsod največja. Znan rodoljub, prijatelj slovenske pesmi in sam izvrsten pevec, poslal nam je z Dunaja 5 gld. s sledečim pismom: „Ker ima Vaše društvo res prekrasen namen in neprecenljive zasluge za slovensko pesem in Slovence na Stajerskem, dolžnost je pač vsakega Slovenca, da to društvo podpira z najboljšimi močmi. Zato je tudi moj namen, v bodoče še več storiti za to vrlo društvo.“ — Da bi imel ta rodoljub in iskren prijatelj „Slovenskega pevskega društva“ mnogo tako vrlih posnemačev!

(Matica Hrvatska) razpošilja svoje knjige. Za leto 1888 dobijo udje naslednjih 9 proizvodov: Ivić: „Slike iz obćega zemljopisa.“ Knj. I. 2 gld. 80 kr. Rabar: „Poviest rim. careva, Dio I.“ 2 gld. 50 kr. Ban: „Knez Nikola Zrinjski.“ Drama. 50 kr. Novak: „Pavao Šegota.“ Pripoviest. 75 kr. Tomaseo: „Iskrice.“ Uvod napisao Ivan Milčetić. 80 kr. Broz: „Crtice iz hrvatske književnosti.“ Knjiga II. 1 gld. 20 kr. Tomić I. E.: „Emin agina ljuba.“ Pripoviest. 50 kr. Lopašić: „Dva hrvatska junaka Marko Mesić i Luka Ibrisić.“ 80 kr. Šandor Gjalški: „Biedne priče.“ Pripoviest. 75 kr. Poleg teh je še izdala za ude po nižani ceni: „Herodot.“ Poviest. Dio II. Preveo i tumač dodao A. Musić. Cena za članove „Matice“ 1 gld. Knjižarska cena 1 gld. 50 kr. in „Knjižnica za hrv. trgovce“. Lorković: Početa političko ekonomije ili obćega gospodarstvo. Cena za članove 1 gld. Knjižarska cena 1 gld. 50 kr. Vse knjige se dobijo krasno vezane za 4 gld. ljubljanskim udom jih prinese postrežek prihodnji teden na dom. Ob tej priložnosti se sprejme i članovina 3 gld. Stranski udje ljubljanskega poverjenistva naj blagovoljno pošljejo pónje.

(Sporod Levstikove slavnosti) dne 11. avgusta v Velikih Laščah. — Predvečer dne 10. avgusta: Ob 8. uri koncert na restavracijskem vrtu gosp. F. Grebenca. Ognjemet, kresovi. — Dne 11. avgusta: 1. Budnica. 2. Ob 9. uri dopoludne sprejem gostov. 3. Ob 10. uri slovesna sv. maša v župni cerkvi v Velikih Laščah. Petje oskrbi šentjakobski cerkveni pevski zbor iz Ljubljane. 4. Po sv. maši slavnostni govor. Ob 12. uri odkritje spomenika. 5. Ob 1. uri skupen obed na vrtu g. F. Grebenca. (Vstopnice za skupen obed po 1 gld. 60 kr. za osebo dobivajo se pri odboru, pri kustosu ljubljanske čitalnice, oziroma v tamošnji trafiki, in pri drugih naprošenih poverjenikih. Kdor se hoče vdeležiti skupnega obeda, oglasi in preskrbi naj se najkasneje do dne 3. avgusta t. l., ker se ne bo moglo potem na nikogar več ozirati. Opozarja se zajedno slavno občinstvo, da se ozira gledé obeda v prvi vrsti na pripravljeni skupni obed, ker bo inače zaradi krajevnih razmer in silne množice ljudstva težko ustreči mu. Prostor za skupni obed bo pokrit.) 6. Po skupnem obedu okoli 4. ure izlet v Dolenje Rétije k Levstikovemu domu, kjer je vzdana spominska plošča. (Od Velikih Lašč do Dolenjih Rétij je jeden četrt ure peš-hoda). 7. Ljudska veselica. — Pri slavnosti sodeluje skupna novomeška unif. godba pod vodstvom gosp. kapelnika Dragotina Langerja.

(Josipa Jurčiča „Zbranih spisov“) je izšel VIII. zvezek, ki obsega roman „Cvet in sad“ in povest „Bela ruta, bel denar“.

(Čveterorazredna deška ljudska šola v Kamniku) je imela koncem leta 206 učencev. Obrtno nadaljevalno šolo je obiskavalo 74 učencev. Poučevali so gg.: Val. Burnik, o. Romuald Jereb, Ignacij Tramté, Avg. Šterančič, Ljud. Stiasny.

Telegrami.

Dunaj, 26. julija. Knez Nikita, dedni princ Danilo in princesinja Milica črnogorska bodo v nedeljo dopoludne došli na Dunaj, kjer bodo ostali dva do tri dni, potem pa odpotovali v Peterburg. Začetkom avgusta se bo tam princesinja Milica z ruskim velikim knezom Petrom Nikolajevičem poročila.

Trbovlje, 26. julija Okrajnemu sodišču trbovlskemu izročeni agitator Josip Trinkaus je bil iz vestfalijskega okraja prognan. Poleg tega so delavca Martina Šinkovca zgrabili, ker je pretil požarni straži.

Praga, 26. julija. „Politik“ trdi, da se bo češki deželni zbor sešel začetkom oktobra.

Berolin, 27. julija. Popoludne so se zbrali hišni posestniki iz onih ulic, skozi katere bo šel avstrijski cesar pri svojem vходу, da se sporazumejo o primernem olepšanju svojih hiš.

London, 27. julija. Spodnja zbornica je po dvadnevni razpravi s 398 proti 116 glasovom zavrgla predlog Labouchères-ov, da bi se odklonila dvorovina princema Albertu in Viktorju in princesinji Lujizi Waleski.

Vabilo na naročbo.

„SLOVENEČ“,

edini katol.-konservativni slovenski dnevnik s prilogo „Domoljub“ vred velja za Ljubljano pri opravištvu ali v „Katol. Bukvarni“ prejemati:

Za celo leto predplačan	12 gl.
„ pol leta	6 „
„ četrt leta	3 „
„ jeden mesec	1 „

Za pošiljanje na dom se računi 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejemati za vse avstrijske dežele pa velja:

Za celo leto predplačan	15 gl. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Naročuje se lahko vsak dan, a list se dobi še-le z dnevno naročbo.

„DOMOLJUB“

sam brez „Slovenca“ stoji do konca l. 1889. s poštino vred, ali v Ljubljani na dom pošiljan le osemdeset novčičev.

Naročnino na to prilogo prejema „Slovenčev“ opravištvu in pa „Katol. Bukvarna“.

Vredništvu in opravištvu „Slovenca“ in „Domoljuba“.

Tu je i.

25. julija.

Pri **Matiču**: Thoman pl. Montolmar, c. kr. stotnik, iz Trsta. — vitez Lenk s Krškega.

Pri **Stonu**: Marija Latzovitz, zasebnica, iz Budimpešte. Ravasini iz Trsta.

Pri **Južnem kolodvoru**: Duchek, državni uradnik, iz Plzna.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	731.5	16.4	sl. svzh.	jasno	16.00
2. u. pop.	728.7	25.1	sl. jzap.	del. jasno	dež
9. u. zveč.	727.1	18.8	„	del. oblač.	
Srednja temperatura 20.1°, in 0.5° nad normalom.					

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

27. julija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 65 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16 % „	84 „ 75 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 85 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 40 „
Akeije avstr.-ogerske banke	907 „ — „
Kreditne akeije	305 „ — „
Londoa	120 „ 20 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 55 1/2 „
Cesarski cekini	5 „ 69 „
Nemške marke	58 „ 80 „

Zahvala.

Za meni in moji rodbini izraženo sočutje o boleznih in smrti moje predrage nepozabljive soproge izrekam vsem prijateljem in zancem najsrčnejšo zahvalo.

V KAMNIKU, dne 25. julija 1889.

Karol Saitz,
c. kr. davkar.

(1)

Izvrsten, jako rabljiv

APARAT

(velikost 13 x 18 cm.)

za fotografa-amatêrja

je na prodaj.

Objektiv ima pariški „Darloth“.

Kje? poizvé se v „Katoliški Tiskarni“.

Dvanajst do trinajst let star,
zdrav in čvrst

deček,

sin poštenih kmetskih katoliških staršev, kateri je 1. gimnazijalni ali realni razred ali 4. razred ljudske šole dovršil, vsprejme se takoj v prodajalnico mešanega blaga v nekem mestu na Gorenjskem.

Ponudbe vsprejema in natančnejše pogoje dá „Katoliška Tiskarna“, Valvazorjev trg št. 5. (3—3)

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih bary, firnečev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Františkansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupe so oljnaté barve v ploščevinastih pušicah (Bleibbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (14)

Cenike na zahtevanje.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

C. kr. priv.

splošnja zavarovalnica

v Trstu

(Assicurazioni Generali)

ustanovljena leta 1831.

Jamstveni zaklad družbe	gld. 38,369,849-10
Izsa ustanovitve je plačala družba škod za	217,257,394-75
Zavarovalno stanje v oddelku zavarovanj življenja dne 31. dec. 1888	110,813,920-80
Premijski listi in premije, ki se bodo v poznejših letih pobrale v oddelku zavarovanja zoper požar	23,202,774-10

Družba zavaruje

1. na človeško življenje v vseh mogočih sestavah;
2. zoper požare;

Občinam, cerkvam, samostanom in pobožnim ustanovam dovoljuje družba 20% odpust od normalne premije.

3. zoper škodo vsled toče;
4. zoper škodo vsled prevažanja na suhem in na vodi;
5. zoper razlom zrcalnih oken in zrcal;
6. zoper telesne neizgode na račun prve avstrijske splošnje zavarovalne družbe zoper neizgode na Dunaji.

Zastopi zavodu na Gorenjskem in Dolenjskem so:

Glavni zastop v Ljubljani: Gradišče št. 4.

Bled: H. L. Wencel.

Borovnica: Franc Gregorka.

Domžale: H. L. Wencel.

Kamnik: Ivan Stellé in Benjamin Winkler.

Kočevje: Franc Schescharek.

Kranj: Franc Omersa.

Krsko: Josip Arnschegg in Vidmu.

Novo mesto: Josip Ogrinz (le zoper točo).

Radovljica: Anton Lapajne.

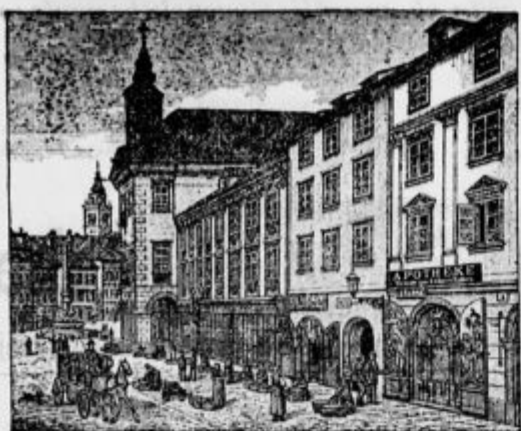
Škofja Loka: Vincencij Jammar.

St. Jernej: Franc Novosela.

Velike Lašče: Blaž Hudovernik.

Vrhnika: Josip Hammerschmidt.

(6—4)

Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža v Ljubljani

na velikem Mestnem trgu,

priloga tukaj popisana najboljša in sveža zdravila. Na ga dneva, da bi ne prejeli pismenih zahval o naših izbornih skušenih domačih zdravilih. Lekarna Trnkóczy-jeve trdke je pet, in sicer: Na Dunaji Viktor pl. Trnkóczy, V. Hundsturmstrasse 113 (tudi kemična tovarna); dr. Oton pl. Trnkóczy, III., Radeekyplatz 17, in Julius pl. Trnkóczy, VIII., Josefsstädterstr. 30. V Građi (na Stajerskem) Vendelin pl. Trnkóczy. V Ljubljani Ubald pl. Trnkóczy. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako-le napravi: Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

Marijacejske kapljice za želodec,

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten uspeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: manjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavobol, krč v želodcu, bitje srea, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gold., 5 tucatov samo 8 gl.

Svarilo! Opozorjamo, da se tiste istinite marijacejske kapljice dobivajo samo v lekarni Trnkóczy-ja zraven rotovža na velikem Mestnem trgu v Ljubljani.

Cvet zoper trganje (Giont),

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa čez se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliču“ s zraven stojecim znamenjem. 1 stekl. 50 kr. tucat 4 gl. 50 kr.

Če ni na steklenici zraven stojčega znamenja, ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnite.

Planinski zeliščni sirop kranjski,

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratobol, jetiko, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr., 1 tucat 5 gld. Samo ta sirop za 56 kr. je pravi.

Kričistilne kroglice

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasani človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrih in obistnih boleznih, v škatljah a 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prašičev.

Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgavk, vseh nalezljivih kužnih boleznih, kašlja, pljučnih in vratih boleznih ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje konje debele,

okrogle in iskrene. Krave dobé mnogo dobrega mleka. Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretégu žil, otekanju kolen, kopitnih boleznih, otrpnenju v boku, v križi itd., otekanju nog, mehurjih na nogah, izvlinjenju, tiščanju od sedla in oprave, pri sušeti itd. s kratka pri vseh vnanjih boleznih in hlabah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gl., 5 stekl. z rabil. navodom vred samo 4 gl.

Svarilo! Naši izdelki so pristni, zanesljivi in zajamčeni, če imajo ime Trnkóczy in našo varstveno znamko. Zoper ponarejanje istih se sodnijski postopa.

Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo v lekarni Trnkóczy-ja v Ljubljani

zraven rotovža

(42)

in se vsak dan s pošto razpošiljava.

Gospodom šolskim predstojnikom in učiteljem

(19)

priloga

Andr. Druškovič

trgovina z železnino in orodjem

na mestnem trgu 10,

vsa vrtnarska orodja, kakor tudi orodja za sadjerejo in obdelovanje sadnih dreves, in sicer: drevesna strgulja, škarje za gosence, ročna lopatica, drevesna žaga, sadni trgač, dreves. škarje, cepilnik, cepilnik za mladiče, cepilni nož, vrtnarski nož in drevesna ščetka. Orodja so vsa na lepo popleskani leseni plošči urejena in po prav nizki ceni.

Spominjajte se ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje pri igri in stavah, pri slovesnostih, oporokah in nepričakovanih dobitkih.

Kovert s firmo

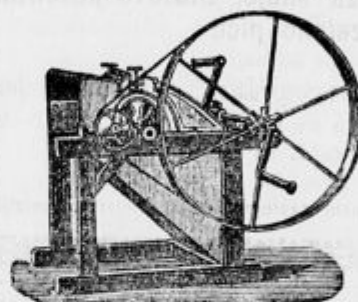
Katoliška Tiskarna

po nizki ceni.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Stiskalnice in mlinci za olive, vinske in sadne stiskalnice, mlinci za grozdje in sadje

najnovejša sestava v raznih velikostih.

Mlatilnice, čistilnice in vitala, stroji za ropkanje turšice, sejalniki, orala itd. itd. Sušilne priprave za sadje in sočivje.

Škoporeznice v največji izbiri prodaja izvrstno izgotovljene in po tovarniških cenah

IG. HELLER, Dunaj, Praterstrasse 78

Katalogi in vsako pojasnilo na zahtevanje gratis in franko.

Razprodajalcem najugodnejši pogoji.

Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo.

(14)

Andr. Druškovič

trgovina z železnino na mestnem trgu 10,

priloga po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, storje za štokadoranje, samokolnice, traverze in stare železniške šine za oboke, znano najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi

lepo in močno narejena

štedilna ognjišča

in njih posamezne dele.

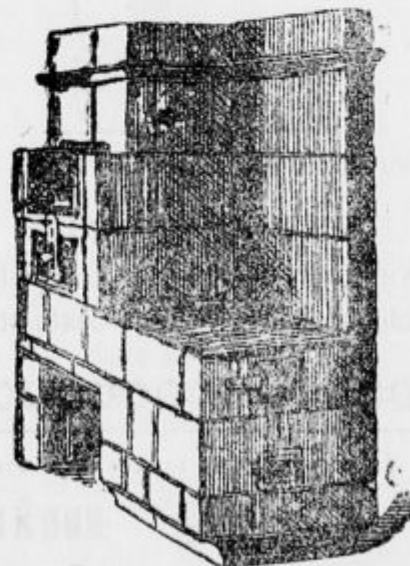
Vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železoliti gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

(32)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmirom sveži dovski mavec (Lengenfelder Gyps) za gnojenje polja.

Ravnokar so izšle in se dobivajo v vseh knjigarnah

Knecht, dr. Fr. J., Zgodbe sv. pisma za nižje razrede ljudskih šol. Poslovenil **Ivan Skuhala**, dekan v Ljutomeru, S 47 podobami. Z dovoljenjem knezoškofskega lavantinskega, ljubljanskega in krškega ordinarijata. **Drugi natis**. 12°. (IV u. 95 S.) 20 kr. a. v.; vez. v polplatnu 26 kr. a. v. (1)
(Drugi natis slovenskega prevoda Knechtovih kratkih Zgodb sv. pisma.)
Dobiva se v „**KATOLIŠKI BUKVARNI**“ v Ljubljani, Stolni trg št. 6.

Št. 12745.

Stanovanje v najem!

Za sv. Mihaela rok 1889. leta odda magistrat v mestni, poprej Jalenovi hiši v Poljskih ulicah št. 16

v pritličji ležeče stanovanje,

obstoječe iz 3 sob, 1 kuhinje, 2 kleti in 2 drvarnic v najem in sprejema ustne ali pismene ponudbe v navadnih uradnih urah.

Mestni magistrat ljubljanski,
dné 22. julija 1889. (3—2)

Radenska kisa voda ob vzhodni Slovenskih gorc, ne zamenjati z Radgonsko, to je Radkersburger.

Čeravno Radenska kisa voda stoji več kakor jeden dan v odprti posodi, vendar se peni prav močno, ako se z vinom pomeša, ker ima v sebi spojene ogljikove kisline. To svojstvo pa jo odlikuje pred mnogimi drugimi kislinami, katere imajo navadno le prosto ali manj trdno spojeno ogljikovo kislino, ki se pogubi in razkadi kakor se steklenica odmaši.

Radenska

kisa voda po natriju in litiju najbogatejša

preskušeno zdravilno sredstvo proti mehurnim boleznim, protinu, kamenci v mehurju, dalje proti boleznim v želodcu, mokril, dolgotrajnem kataru dihal, zlatej žili in zlatenici.

Poskusi dr. Jer. Garroda, Biswagera, Cantanija, Ure-ja so dokazali, da ima litij največjo raztopivno moč pri sečnokislilih, usedlin izločkih, in česa se sklepa na najugodnejše učinke Radenske vode.

Kopališče Radensko.

Kopanje v solatni in v jeklenici vpliva posebno pri: protinu, bolečinah mokril, malokrvnosti, ženskih boleznih, slabostih itd.

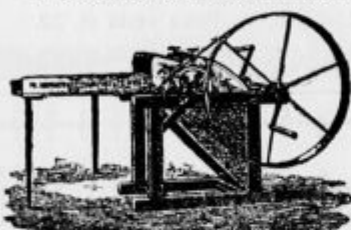
Stanovališča po cen. Prospekt (brezplačno) od ravateljstva:

Kopališče Radenci blizu Ljutomera.

Zaloga kisle vode pri: F. Plautzu in M. Kastner-ju v Ljubljani. (33)

!!!Novo! Novo! Novo!!!

Najnovejša ročna mlatilnica na jermene brez zobčastih koles.

Mlatilnice izvrstno sestavljene, za ročno, vitalno, vodno in parno delovanje.

Vitala, ležeča ali stoječa, stalna ali prevažalna za 1—6 živinčet.

Škoporeznice najnovejše in najizvrstnejše 30 raznih vrst

Stroji za ropkanje turšice, mlinci za trgano moko, reporeznice.

Stiskalnice za seno najnovejše in izborne sestave.

Vinske stiskalnice, sadne stiskalnice, mlinci za sadje na državni razstavi dunajski oktobra 1888 odlikovane s 5 največjimi odlikami.

Dr. Ryderjeve sušilne priprave za sadje, Blutove patentne stiskalnice za zeleno pičo

se po najnižjih cenah vedno dobivajo pri

PH. MAYFARTH-u & Co., tovarne gospodarskih in vinarskih strojev,

livarna in fužina na par

Dunaj II., Frankobrod o.M. in Berolin.

Obširni katalogi na željo gratis in franko.

Razprodajalci se vsprejmo. — Iščejo se sposobni zastopniki proti primerni proviziji.

FR. CASERMAN,

izdelovalec obleke za gospode,

Šelenburgove ulice Ljubljana Šelenburgove ulice (nasproti čitalnici)

se priporoča slavnemu občinstvu z mesta in dežele v

izdelovanje obleke po nanovejšem kroju

po mogoče nizkih cenah; istotako svojo bogato zalogo raznovrstnega domačega in inozemskega blaga.

Posebno se priporoča prečastiti duhovščini v izdelovanje talarjev in razne obleke.

Vzorci so franko na razpolago. (8)

Visokošolec sprejme čez počitnice službo

instruktorja,

pripravljalca na skušnje ali popotnega spremljevalca za prav nizko plačilo.
Kdo? pov. vredništvo.

Svojo bogato zalogo raznovrstnih vóz po najnižjih cenah

priporoča slavnemu občinstvu

Franc Šiška,

kovaški in podkovski moster.

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 6,

v Tönniesovi hiši. (12)

50% prihranitev goriva (jamčeno).

Izključno c. kr. privilegovane

lončene peči

z združeno zračno kurjavo

patent Lerch & Seidl,

elegantne in po ceni, kakor vse vrste peči s slepicami, od najpreprostejših do najelegantnejših, priporoča najstarejša in največja

tovarna za peči in lončene izdelke na Kranjskem

Avgust Drelse

v Ljubljani. (41—20)

Pri razstavih mnogokrat odlikovan.

Pri razstavih mnogokrat odlikovan.

Patentovane in zoper vsako vreme trajne

mineralne

fasadne barve

Ludovika Christa v Linu ob p.

Zastopnik za Kranjsko: F. P. VIDIC in drug.

so najboljša, najtrajnejša in najcenejša barvena snov za poslopja, trdna zoper dež in solnce, kažejo lepi in mirni svit finejšega peščenika in so luknjičaste, kar se ne more v zdravstvenem oziru dosti preceniti. — Mnogo cenejše od oljnatih barv.

Zabojček na poskušnjo glđ. 1.60.

Ceniki, prospekti in spričevala zastoj in franko. (12—6)